

Halina Wróbel

Sandomierz - Kruków

Informator Archeologiczny : badania 15, 310-311

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadzone w 1980 r. miały charakter ratowniczy. W wyniku głębokiej orki związanej z zalesieniem terenu, zostały zniwelowane górne partie wałów, a materiał zabytkowy został wydobyty na powierzchnię.

Przebadano obszar 37,5 m², zakładając dwa niewielkie wykopy w miejscach domniemanych obiektów archeologicznych. Stwierdzono występowanie przeoranej w górnej partii, warstwy kulturowej i kilkunastu niewielkich, słabo czytelnych jam z zawartością drobnych ułamków ceramiki kultury łużyckiej.

W jednym z wykopów odkryto, zniszczone w górnej partii - owalne, nieckowate w przekroju palenisko. W obiekcie tym znaleziono fragmenty ceramiki kultury łużyckiej, węgle drzewne i małe fragmenty polepy. Nie duże, występujące na różnych poziomach kamienie nosiły ślady przepalenia.

Wyorany materiał zabytkowy; zebrano z całej powierzchni grodziska w obrębie arów. Była to głównie ceramika, w przeważającej ilości łużycka.

Poza kilkoma tysiącami skorup /niektóre z nich wtórnie przepalone/, znaleziono: 2 gliniane ciężarki do sieci, przęślik oraz fragment toporka kamiennego.

Wspomniany materiał zabytkowy nosi cechy zachodniowielkopolskiej grupy kultury łużyckiej z przełomu V okresu epoki brązu i wczesnej epoki żelaza /HC/.

Z powierzchni stanowiska zebrano również /w znacznie mniejszej ilości/ fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej, co potwierdza wcześniejsze ustalenia dr. Adama Kołodziejewskiego o wtórnym wykorzystaniu obiektu w VIII w.

Materiały znajdują się w Muzeum Regionalnym w Międzyrzeczu Wlkp.

Badania będą kontynuowane.

SANDOMIERZ - KRUKÓW

Muzeum Okręgowe
w Sandomierzu

Badania ratownicze prowadziła mgr Halina Wróbel. Finansował Urząd Miasta Sandomierza. Pierwszy sezon badań. Palenisko kultury ceramiki sznurowej, grób z wczesnego okresu epoki brązu, ślady osadnictwa cyklu kultur lendzielsko-pułgarskich.

Wiosną 1979 r. badania powierzchniowe prowadzone przez mgr. Grzegorza Miliszkiewicza w okolicach miasta Sandomierza doprowadziły do odkrycia zagrożonego stanowiska na wzniesieniu lessowym zajęтым przez Cmentarz Komunalny. Spychacz przygotowujący teren pod budynek gospodarczy zdarł warstwę /20-30 cm/ humusu łąkowego. Na tak odsłoniętej

plaszczyźnie rysowały się liczne przebarwienia ziemi, wskazujące na obecność obiektów oraz występowały zabytki. Obiekty grupowały się na kulminacji wyniesienia, a także już na stoku łagodnie opadającym w kierunku północno-zachodnim /informacja ustna G. Miliszkiewicza/. Sondaż założony przez G. Miliszkiewicza objął część paleniska, które zawierało materiały kultury ceramiki sznurowej.

W roku 1980 podjęte zostały przez autorkę sprawozdania badania ratownicze na tym stanowisku. Wykopy założono w pobliżu ubiegłorocznego sondażu. Wyeksplorowana została druga część paleniska oraz odkryty interesujący pochówek z wczesnego okresu epoki brązu. Palenisko zawierało w swoim spągu kości zwierzęce. W grobie znajdowały się szczątki mężczyzny w wieku maturus złożone w pozycji skurczonej na prawym boku z głową skierowaną na południowy zachód. Grób był bogato wyposażony w ozdoby wykonane z surowców organicznych - paciorki z muszli małży rzecznej /kilkaset sztuk/ układające się w sznury w okolicy bioder, zagadkowe rurki kościane, niektóre zdobione dookołnymi liniami rytymi, zawieszki z kości długich ptaka z otworkiem w kształcie "V" oraz zdobioną szpilę kościaną z otworkiem V-kształtnym i fragment drugiej podobnej. W grobie ponadto znajdował się grocik krzemienny. Nie było natomiast żadnej ceramiki oprócz drobnych, nielicznych ułamków naczyń cyklu kultur lendzielsko-półgarskich, które dostały się tam najpewniej przypadkowo podczas kopania grobu. Tak samo należy potraktować niewielką ilość półsurowca krzemienego /drobne odłupki i fragmenty wiórków/. Rodzaj wyposażenia wskazuje na wczesnobrązową datę grobu /kultura mierzanowicka ?/.

STAŻKI, gm. Mikołajki Pomorskie
woj. eibłaskie

Muzeum Zamkowe
w Malborku

Badania prowadził dr Antoni Jan Pawłowski. Finansował WKZ w Elblągu. Pierwszy sezon badań. Grodzisko średniowieczne /XIII-XV w./.

Grodzisko położone jest w zachodniej części wsi, ok. 100 m na południe od zabudowań PGR. Zostało założone na wysuniętym ku północy cyplu garbu terenowego i w rzucie poziomym ma kształt zbliżony do prostokąta z zaokrąglonymi narożami zorientowanego po linii N-S. Wymiary grodziska: długość u podstawy 89,4 m, u góry 69 m, szerokość u podstawy 82,2 m, u góry 52,2 m. Względna wysokość cypla, u podstawy którego od zachodu i północy przepływa mały strumień, wynosi od 4,25 do 9,35 m. Od południa grodzisko otacza fosa powstała w wyniku odcięcia cypla od pozostałej części garbu; jej szerokość nie przekracza 20 m, głębokość zaś dochodzi do 1 m.

Celem prac było rozpoznanie systemu fortyfikacyjnego i rozmiarów jego poszczególnych elementów, a także charakteru zabudowy występującej na majdanie oraz jej rozmieszczenie w obrębie obwodu warownego, jak również uściślenie chronologii i funkcji obiektu.